

Aszályok gyakorisága, erőssége, okozott kár - általános összefoglaló

Ringer Marianna

ELTE TTK Környezettudomány MSc

2013.11.26.

Az előadás vázlat

- Az aszály, mint időjárási szélsőség
- Tények
- Jövőkép
- Az elmúlt időszak legsúlyosabb aszályai
- Az aszályok következményei

Az aszály, mint időjárási szélsőség

aszály: hosszantartó száraz, csapadékmentes időszak

összetett, sok tényező által befolyásolt időjárási szélsőség

okok: csapadékhiány, intenzív párolgás (magas hőmérséklet vagy szél miatt)

típusai: meteorológiai, talaj- és hidrológiai aszály

legnagyobb kár: csapadékszegény telet követő hosszabb száraz időszak

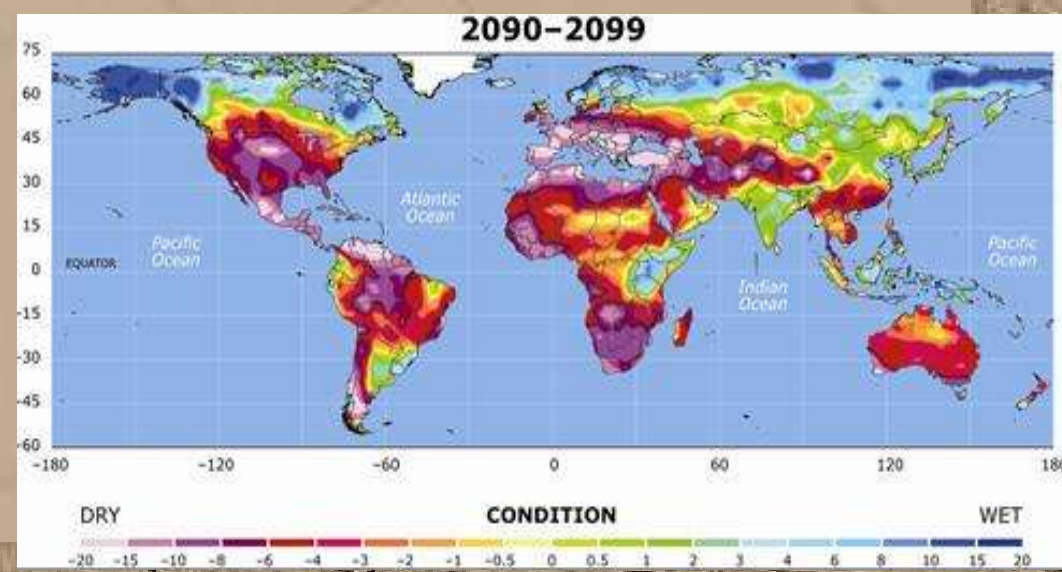
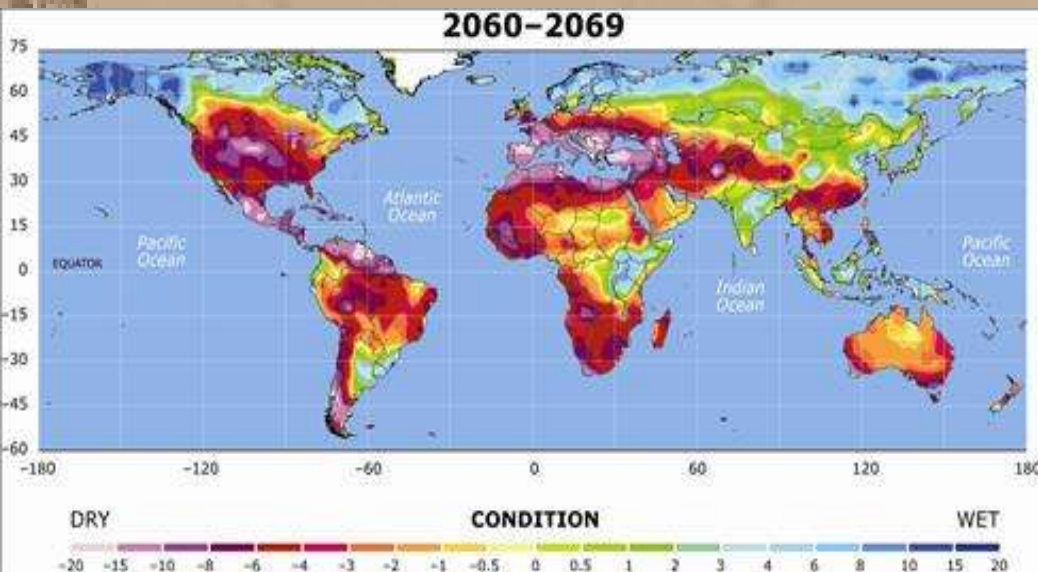
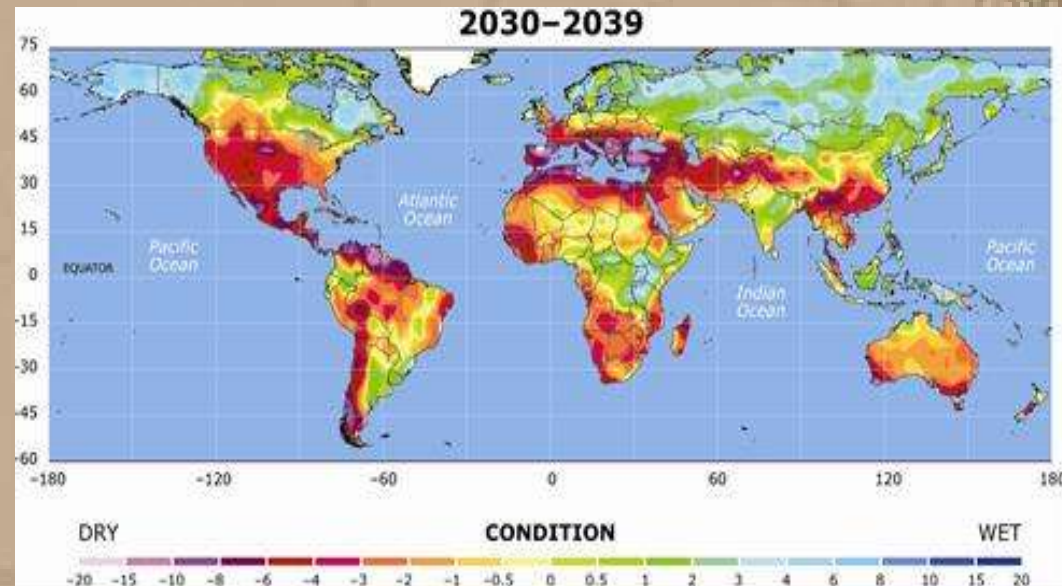
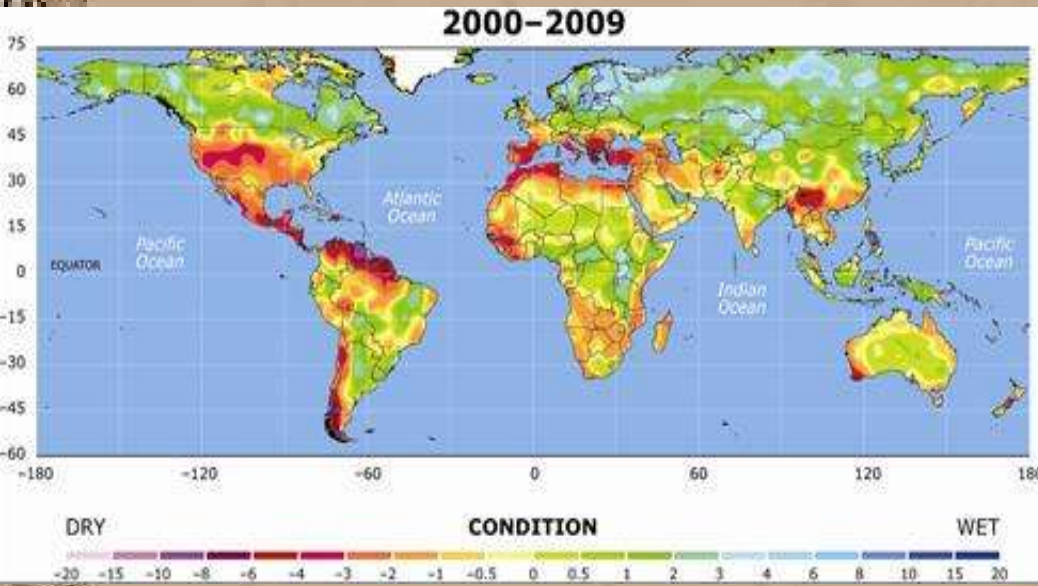
Aszályok gyakorisága, erőssége

- egyes térségekben megfigyelhető az aszályok gyakoriságának, illetve időtartamának növekedése a XX. század második felében
- a biztosító (Munich Re) szerint: az elmúlt 20 évben megduplázódott az aszályok gyakorisága
- IPCC: A század közepére a hőhullámok, melyek jelenleg 20 évente fordulnak elő, az USA középnyugati részén és Közép-Európában valószínűleg 2-3 évente fognak bekövetkezni, Délkelet-Ázsiában pedig 1-2 évente
- a kiváltó okok (csapadékhiány, magas hőmérséklet) erősödésével várhatóan az aszályok gyakorisága, erőssége is jelentősen nőni fog a világ számos régiójában

Jövőkép

U.S. Drought Monitor

Az ENSO jelenség (El Nino és déli oszcilláció (South Oscillation))

érintett terület: Csendes- és Indiai-óceán trópusi térsége

El Nino idején:

- magas tengerhőmérséklet és alacsony légnyomás, heves esőzések az északi féltekén

- hurrikán Tahiti, Hawaii térségében

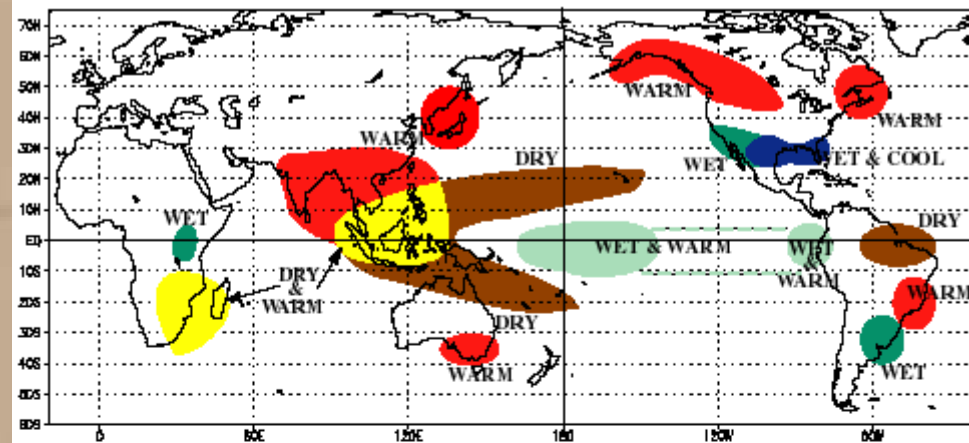
- áradás Ekvádortól a Mexikói-öböl felé

- aszály** Dél-India, Ausztrália, Dél-Afrika és Közép-Amerika területén

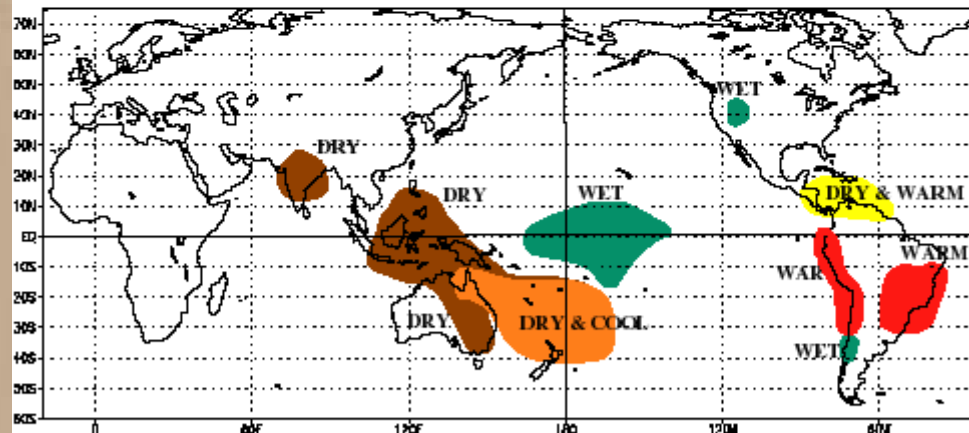
ezzel ellentétes viszonyok La Nina idején, közöttük semleges időszakok

időtartam: 9-12 hónap

WARM EPISODE RELATIONSHIPS DECEMBER - FEBRUARY

WARM EPISODE RELATIONSHIPS JUNE - AUGUST

Az ENSO jelenség

El Niño			La Niña		
Weak	Mod	Strong	Weak	Mod	Strong
1952	1951	1957	1950	1955	1973
1953	1964	1965	1954	1970	1975
1958	1968	1972	1956	1998	1988
1969	1986	1982	1964	2007	1999
1976	1987	1997	1967		2010
1977	1991		1971		
2004	1994		1974		
2006	2002		1983		
	2009		1984		
			1995		
			2000		
			2005		
			2008		
			2011		

<http://ggweather.com/enso/oni.htm>

Az ENSO jelenség

változások:

-intenzivitás valószínűleg nő

-múlt században a felmelegedéssel egyidejűleg nagyobb intenzitásbeli különbségek jelentkeztek (hiányos adatok...)

-időbeli eloszlása csak nagy időléptékben értelmezhető, ezért a XXI. században valószínűleg nem lesz érzékelhető jelentős változás a gyakoriságban

-az óceánfelszíni hőmérsékleti anomáliák térbeli eltolódása várható keleti irányba (a hatások a szárazföldön lényegében ugyanott fognak jelentkezni)

nagy bizonytalanságok!

A közelmúlt nagy aszályai

Európa

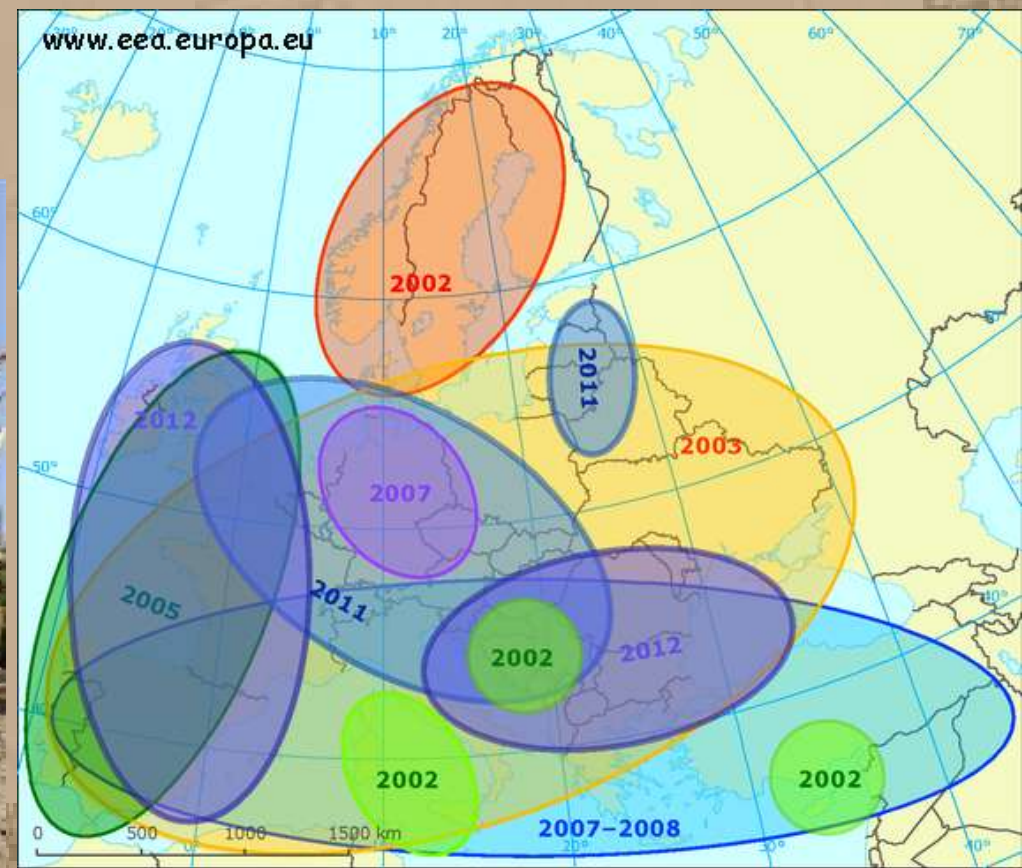
Az elmúlt 30 évben jelentős mértékben nőtt az aszályos időszakok száma és intenzitása Európai Unió tagállamaiban.

20%-kal nőtt az aszálykáros területek nagysága és az érintett lakosság száma.

Az egyik legsúlyosabb aszály: **2003**.

az EU területének 1/3-a, 100 millió ember érintett

kár: 8,7 milliárd euró

Európa

2011.

1976 óta nem volt ekkora aszály

a szokásosnál 50%-kal kevesebb eső esett május-júniusban

egyres vidékeken a várt csapadékmennyiség 5%-a esett

a hőmérséklet 4 Celsius fokkal volt magasabb az átlagnál

Németországban a napsütéses órák száma a szokásos kétszerese volt a

tavaszi hónapokban

vízhasználati korlátozásokat kellett bevezetni (pl. Franciaország

területének több mint felén)

a gabonafélék globális ára 12 hónapon belül 71%-kal emelkedett

szárazodás, aszályok által legveszélyeztetettebb: Dél- és Közép-Európa

Amerikai Egyesült Államok

2012.

1956. óta a legsúlyosabb aszály
Egyesült Államok

kukoricatermésének nagy része tönkrement
a száraz, meleg telet rekord meleg nyár követte
118 év 3. legszárazabb hónapja volt 2012. júniusa
a mezőgazdasági károk értéke elérte a 20 milliárd dollárt
a terület 55%-a volt érintett az aszály által (1956-ban ez az arány 58% volt)

Kína

60 éve nem látott méretű aszály: **2010-2011**

7,730,000 ha, 35 millió ember érintett

az ekőrejelzések alapján:

-emelkedik az átlaghőmérséklet

-a csapadék a nyári és őszi időszakra

koncentrálódik

-az ország gabonatermelése 2050-re akár

20 %-kal is visszaeshet

-súlyos környezeti és gazdasági hatások

várhatók

ivóvízhiány kezelése: tengervíz sótelenítő
üzemek létesítése (egyelőre nem gazdaságos)

Kelet-Afrika

2011.

nagy mértékű csapadékhiány

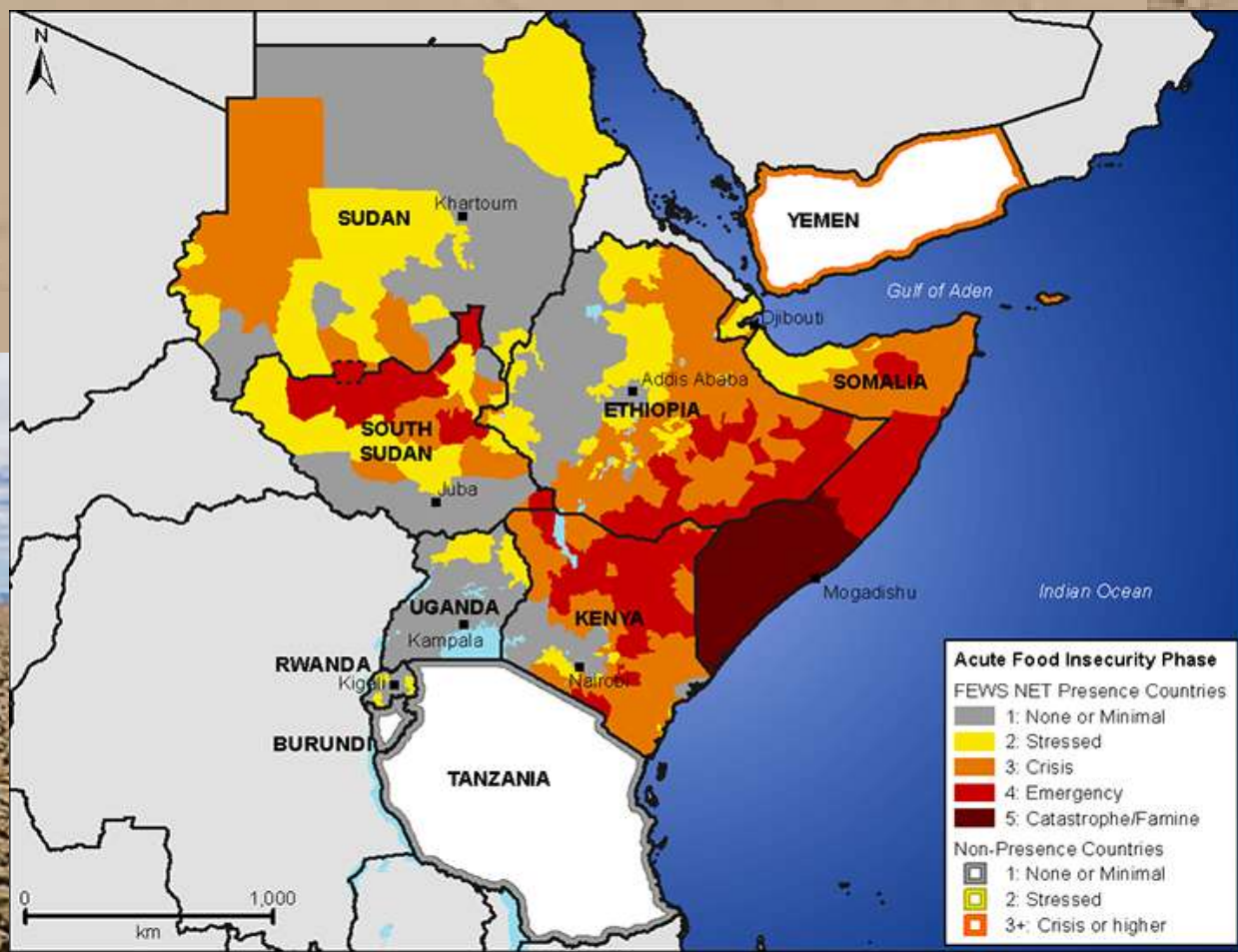
erős La Nina jelenség (1,5 Celsius fokos óceánfelszíni hőmérséklet-különbség)

13 millió embert érintő válsághelyzet

egyes élelmiszerek ára

háromszorosára emelkedett

tömeges éhínség

Az aszályok övetkezményei

terméscsökkenés,
növények és állatok pusztulása

-> *éhínség*

édesvízforrások elapadnak

-> *ivóvízhiány*

jelentős gazdasági hatások!

Hosszú távon:

fajok kihalása -> *biodiverzitás-vesztés*

szárazodás, elsivatagosodás, erdőtüzek
-> *élőhelyek átalakulása, megszűnése*

tömeges elvándorlás - *klímamenekültek*

Források:

Ijjas I., Kolossváry G.: Aszály és vízhiány kezelés az Európai Unióban

IPCC Report 2013

IPCC: Managing the Risk of Extreme Events and Disasters to Advance Climate Change Adaptation (2012)

WMO állásfoglalás az éghajlat 2011. évi állapotáról

<http://www.biztositasiszemle.hu>

<http://droughtmonitor.unl.edu/>

<http://edition.cnn.com>

<http://gepnarancs.hu>

<http://ggweather.com/enso/oni.htm>

<http://hvg.hu>

<http://idokjelei.hu>

wikipedia.org

<http://2011.igem.org>

Köszönöm a figyelmet!

